

NEW UKRAINIAN SCHOOL IN THE CONCEPTS OF STATE EDUCATIONAL POLICY

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА В КОНЦЕПТАХ ДЕРЖАВНОЇ ОСВІТНЬОЇ ПОЛІТИКИ

Petryk K. Yu. / Петрик К. Ю.

s.p.s., as. prof. / к.п.н., доц.

ORCID:0000-0003-0615-5217

Shved O.Yu. / Швед О.Ю.

Master's degree stud. / здоб. магістр. рівня

*Berdiansk State Pedagogical University, 4 Schmidt St., Berdiansk
(temporarily relocated to 55A Zhukovskoho St., Zaporizhzhia)*

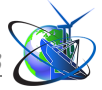
*Бердянський державний педагогічний університет, м. Бердянськ, вул. Шмідта, 4
(тимчасово переміщений: до м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 55А)*

Анотація. Досліджено засадничі основи державної освітньої політики в Україні та напрямки її трансформації за умов невизначеності. Всебічно відрефлексовано освітній проєкт «Нова українська школа»: визначено його безумовну актуальність, доцільність та серйозне науково педагогічне та організаційно-управлінське забезпечення. Визначено проблемні аспекти проєкту.

Ключові слова: державна освітня політика, філософія освіти, Нова українська школа, курикулум, оцінки PISA.

Вступ.

Українська держава визначає координати свого поступу серед країн *global village*. Національна освіта визначена проривним пріоритетом в напрямку конкурентної спроможності держави, розвитку потенціалу українського суспільства та формування прийдешніх поколінь. Соціально-економічне значення освіти зумовлюється її цінністю в трьох іпостасях: державній, суспільній та особистісній. Особистісна цінність освіти полягає в наданні кожній людині можливості розвивати свої здібності, набувати нових знань, одержати фах, який дасть їй змогу реалізуватися у певній сфері професійної діяльності, набутти бажаного соціального статусу і відповідного йому рівня добробуту. Національна освіта залишається однією із найбільш суперечливих соціальних інституцій. Так, з одного боку, у світлі останніх новацій, відбувається рух до кардинальних змін, а з іншого – тяжіння до збереження класичних норм і стандартів. В Україні періоду незалежності відбувалися численні спроби реформування освітньої системи, які, втім, далеко не завжди брали до уваги теоретичні напрацювання сучасної світової та вітчизняної філософії освіти.

Наявна модель середньої освіти історично вичерпала свої можливості, перетворилася на архаїчний соціокультурний феномен і є гальмом на шляху радикального оновлення суспільства. Сьогодні вчитель постав перед історичним викликом: чи він у своїй освітній діяльності буде спиратися на нову філософію освіти, чи й надалі буде продукувати повторення попереднього, утілюватиме механічне навчання, вимагатиме заучування навчального матеріалу, не відчуваючи ритму часу. Суспільство чекає від шкільної освіти кардинальних змін, зокрема в наближенні змісту освіти до потреб людини, формування в неї навичок, необхідних для життя в XXI столітті. Адже, як пророкувала дослідниця культурної антропології Маргарет Мід світ стане змінюватися так швидко, що досвід попереднього покоління не стане підґрунтям для покоління наступного. Швидкість розвитку, ускладнення способів діяльності стане випереджати людське життя [2].

Освітня політика (*education policy*) — діяльність держави та її інститутів, органів місцевого самоврядування із законодавчого, фінансового, організаційного забезпечення функціонування й розвитку галузі освіти. Термін «державна політика в галузі освіти» або «державна освітня політика» почав використовуватися у науковій літературі 60-70-х років XX століття.

Освітня політика в Україні – найважливіша складова політики держави, інструмент забезпечення фундаментальних прав і свобод особи, підвищення темпів соціально-економічного і науково-технічного розвитку, гуманізації суспільства, зростання культури. Освітня політика встановлює на основі суспільної згоди докорінні цілі й завдання розвитку освіти, гарантує їх утілення в життя шляхом узгоджених дій держави й суспільства.

Найперше завдання освітньої політики на сучасному етапі – це досягнення сучасної якості освіти, її відповідність актуальним і перспективним потребам особи, суспільства й держави

До вивчення цих питань, звертаються В. Андрущенко, Т. Брус, В. Гальперина, Л. Губерський, В. Журавський, В. Кремень, В. Лутай, М. Попович, В. Ребкало, В. Романов, С.Клепко, О. Рудік, В. Тертичка та ін.

Загальні проблеми управління освітою набули висвітлення в доробку українських учених (Ю. Барабаш, В. Бегей, Л. Гаєвська, Г. Єльнікова, В. Крижко, В. Луговий, А. Мельник, Л. Прокопенко, О. Скідін), які оцінюють роль держави в регулюванні та управлінні освітою, формують пропозиції щодо формування основних напрямів освітньої політики, наголошують на важливості посилення громадської складової в управлінні освітньою галуззю.

Ірина Іванюк визначає освітню політику як «низку дій, спрямованих на досягнення цілей освітніх організацій та/ або системи освіти» [6].

Реальна пріоритетність освіти в цілому повинна визначатися двома чинниками: з одного боку – суспільством і державою, з другого – освітянською громадськістю. Як писав Мішель Фуко: «Влада встановлює знання, яке в свою чергу, виступає гарантом влади» [15].

«Нова українська школа» (НУШ) — реформа українського шкільництва, концепція якої була сформульована у 2016 році, передбачала створення школи, де приємно навчатися, де діти отримують не лише знання, а й уміють їх застосовувати в житті, а випускник НУШ гарантовано ставатиме усебічно розвиненою особистістю, здатною до критичного мислення, патріотом із активною і відповідальною позицією, інноватором, який здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку тощо. Авторами концепту НУШ виступили Лілія Гриневич, Роман Шиян, Олександра Савченко, Надія Бібік, Оксана Онопрієнко та інші науковці. Проєкт є українсько-польським з оглядом на фінську модель освіти.

На жаль, ще на початку діяльності команди з неї були вилучені філософи, які висловлювали своє особливе бачення, унікальні застереження щодо змісту і форми цього проєкту реформи. У вигляді сатисфакції такого кроку, для підготовки вчителів до виконання місії НУШ, науковцями УМО НАПН було розроблено спецкурс: філософсько-освітні засади нової української школи [13].

Але філософія освіти та освітня політика передбачають інший формат. На думку філософа Віктора Довбні йдеться про відновлення української інтелектуальної традиції в освіті та заглиблення в нові проблеми буття людини,

у широкі філософсько-антропологічні пласти та в проекції на майбутнє для осмислення неоднозначності та складноструктурованості феномена людини [4].

Маємо неупереджену аксіому провідництва в освіті: провідники генерують ідею і створюють бачення її реалізації. Запроваджувати ідею повинні мотивовані педагоги та менеджери освіти [3]. Не можна всі проблеми перевантажувати на виконавців, що знаходяться в «окопах» освіти. Вже зараз є спроби поширити думку, що школи і департаменти освіти МОН України проявили різний рівень ініціативи (звичайно ж на користь департаментів). А автори НУШ посиляються на те що Міністерство в останні роки було більше акцентоване на розробці нових проєктів («Програма великої трансформації. Освіта 4.0: Український світанок» та «Візія майбутнього освіти і науки України»), які повинні більш органічно кореспондуватися з НУШ [10].

Місія НУШ визначається цивілізаційно-історичними й освітніми викликами ХХІ століття, зростаючою роллю людиноцентрованої освіти та необхідністю забезпечити її випереджувальне значення, необхідністю підготовки педагога нової формації, що перебуває в авангарді суспільних та освітніх перетворень, умотивований, компетентний, який виконує в освітньому процесі ролі наставника, коуча, фасилітатора і тьютора, має академічну свободу, володіє навичками випереджувального проектного менеджменту, самостійно й творчо здобуває інформацію, організовує дитиноцентрований процес, трансформуючи методи, прийоми і технології навчання залежно від запитів і потреб замовників освітніх послуг, формуючи бачення на сучасний світ та місце в ньому. На думку американського філософа Річарда Фуллера (*Richard Buckminster Fuller*) не можна нічого змінити, б'ючись з існуючою реальністю. Щоб щось змінити, треба створити нову модель, яка зробить існуючу безнадійно застарілою [1].

Організація освітнього процесу в Новій українській школі ґрунтується на заявлених пріоритетах: 1 – дитиноцентризм; 2 – визнання цінності дитини; 3 – радість пізнання; 4 – презумпція талановитості дитини; 5 – розвиток особистості та умов для її формування; 6 – плекання здоров'я учнів; 7 – безпека.

Загалом в останні роки МОН України продукує багато глорифікованих

конотацій та первнів стосовно «прогресу» освіти, що мали б претендувати на унікальність. Однак вони повинні мати не лише плакатно привабливу форму а й «*in varietate concordia*», єдність у різноманітності думок всіх акторів системи. Адже з точки зору теорії Ф.Хайєка про розсіяне знання (*dispersed knowledge*), жоден з нас не володіє повною і досконалою інформацією про всі фактори реальності.

Вітчизняний філософ Сергій Клепко звертає увагу, що у процесі реформування НУШ по різному і нерідко синонімічно формулюються головні ідеї, основні принципи Нової української школи, її основні відмінності від традиційної – «фізична, емоційна та психологічна безпека дітей у школах»; «навчальні матеріали подаються у формі гри»; «структурування змісту на засадах інтегративного підходу в навчанні»; «давати дітям не лише знання ...», «орієнтованість на здобуття учнями компетентностей, а не лише знань»; «перейти від школи знань до школи компетентностей», «компетентнісне навчання» тощо. Такі формулювання унікальності НУШ не мають новизни для педагогічного мислення і сучасної науки, до того ж частина з них базується на недіалектичному протиставленні споріднених явищ (знання/компетентність; гра/діяльність; дитиноцентризм/учителецентризм). Їх артикуляція в документах НУШ лише засвідчувала, що перелічених бажаних принципів, концептуальних положень у реальній українській школі не було. Хоча із твердженням про їх абсолютну відсутність у сучасній українській школі частина педагогів не погоджується, називаючи реформу «відкриттям велосипедів» [9].

Реформа НУШ звелася до змін у навчанні молодших класів, а всі тили забезпечення освіти – педагогічна освіта, організація закладів і управління, економіка освіти – залишилися без змін.

Професор Андрій Цина відстоює думку, що сьогодні не можна говорити, що інтегроване навчання суттєво підвищить якість освіти. Міжнародні порівняльні дослідженнями PISA і TIMMS, не виявили суттєвої переваги якості освіти населення в країнах, де культивується інтегрована середня освіта перед тими країнами, де вона є диференційованою за навчальними предметами. Тому,

запровадження інтегрованого навчання у сучасну середню освіту має скоріше на меті розвантажити школярів від великої кількості навчальних предметів, покращити цілісність сприйняття картини світу. Учні щотижня мають навчальне навантаження, яке перебільшує 30 годин предметного навчання.

Причина цього криється у тому, що у системі шкільної освіти дотепер не вдалося реформувати систему оплати праці вчителів. Тижневе навантаження вчителя у 18 годин на ставку не сприяє впровадженню інтеграції у шкільну освіту. Зменшення навчального навантаження учнів предметним навчанням зменшує навантаження вчителів, що негативно впливає на оплату їхньої праці. Тобто учительство сьогодні не зацікавлене, з матеріальної точки зору, в запровадженні інтегрованого навчання у сучасній школі. Тобто одна із цілей НУШ – зменшення навантаження учнів 5–9 класів предметним навчанням, не погіршуючи якість надання їм освітніх послуг, дотепер залишається недосяжною [17].

Однак зважаємо й на те, що існують інші підходи. Один із засновників корпорації Sony, Масару Ібука, автор теорії раннього розвитку, стверджував, що дитячий мозок має значно більші можливості для сприйняття інформації, на відміну від мозку дорослої людини. Тому не слід боятися перевантаження дитини. Якщо вона відчує втому, її мозок просто припинить сприймати інформацію і швидко відключиться [16].

На початкову школу були покладені функції авангарду реформи і водночас, усієї української освіти, що перебуває у кризі. Але й ця суперечність не основна. Філософи мають зауваження до авторів реформи стосовно відсутності різноманітного концепту – «курикулуму». Автори проєкту намагалися змінити форми шкільного навчання, але не змінювали його змістовні домінанти. Курикулум – (з лат. currere – запускати, продовжити) – це сукупність навчальної програми, навчального плану, визначення мети, завдань, змісту навчання, управління навчальним процесом та оцінювання кінцевого результату рівня сформованості соціального досвіду, набутого у процесі навчання. Курикулум не можна ототожнювати лише з навчальною програмою, оскільки він містить багато компонентів, що

визначають нові взаємовідносини між тими, хто навчає і тими, хто вчиться; співвідношення нових методичних принципів та відповідного навчального матеріалу; сучасні моделі й засоби навчання; систему і принципи контролю та оцінювання, чітке визначення цілей навчання. С. Клепко називає курикулум «архітектурою освіти» [7].

Курикулум НУШ так і не був укладений. Розгорнуте уявлення про те, що відбувається з дитиною під час навчального року, про її навчальний поступ у школі, дає не курикулум, а документ – «свідоцтво досягнень», яке учителька заповнює двічі на рік.

Ще трохи про «вписування» реформи НУШ в освітню політику. Проголошені цілі не були технологізовані до кінця. Звичайно, при турбо-темпах проголошення НУШ це було передбачуваним. Тут не вистачить навіть таланту О.Я. Савченко. І найголовніше – реформа НУШ проводилася у відриві від соціально-економічної і технологічної ситуації у суспільстві. Ми щороку обговорюємо асиметрію між потребами спеціалістів у суспільстві, що повинні відповідати сучасним трендам розвитку його економіки, науки і культури, і обранню спеціальностей при вступі у ЗВО абітурієнтами та їх родинами. Цей факт показує, що реформа НУШ виявилася слабкою, такою, що обминула проблемні вузли освіти і суспільства [8].

1996 року Жак Делор проголосив для ЮНЕСКО доповідь, у якій визначив чотири ключові компетенції особистості початку XXI ст.: вміти жити; вміти жити разом; вміти вчитися все життя; вміти творити нове. Європейські еталонні рамки (*European Reference Framework*) визначають вісім основних компетентностей: 1) спілкування рідною мовою; 2) спілкування іноземними мовами; 3) знання математики та загальні знання у сфері науки і техніки; 4) навички роботи з цифровими носіями; 5) навчання заради здобуття знань; 6) соціальні та громадянські навички; 7) ініціативність та практичність; 8) обізнаність та самовираження у сфері культури.

НУШ проголосила десять ключових компетентностей.

Стосовно якості освіти, яку заявила НУШ. Освітня цивілізація прийняла

стандарти оцінювання цього надважливого показника за стандартами Міжнародної програми оцінювання навчальних досягнень учнів - PISA (*Program for International Student Assessment*). PISA проводить тестування кожні три роки у 72 країнах світу. Результати оцінювання PISA у 2023 році такі:

У математичній галузі в українських учнів найнижчий рівень освітніх втрат серед усіх досліджуваних галузей: якщо порівняти з минулим циклом (2018 р.), ці результати погіршилися на 12 балів. У галузі математики різниця між Україною і країнами ОЕСР становить приблизно півтора року навчання за стандартами PISA (1 рік навчання = 20 тестових балів).

У природничо науковій грамотності результати зменшилися на 19 балів. Базового рівня грамотності за шкалою PISA досягли 66% українських учнів і учениць. Варто враховувати, що успіхи в природничо-наукових дисциплінах у минулому циклі досліджень були ліпшими, ніж, наприклад, із математики (близькими до результатів із читання). Тож хоч результати в галузі природничих наук і знизилися, але падіння є не таким помітним

У читацькій грамотності українські учні показали результат на 38 балів нижчий, якщо порівняти з дослідженням 2018 року. 59% учнів досягли базового рівня в читанні, Українські учні відстають у читанні від учнів країн ОЕСР приблизно на два з половиною роки навчання за стандартами PISA.

Загалом найбільше падіння результатів у циклі PISA-2022 — саме в галузі читання. І цей феномен потребує додаткового вивчення, зважаючи на складні обставини, у яких наше учнівство змушене навчатися впродовж останніх років [11].

Ми не бравуємо здатністю передбачення за ефектом хіндсайту (*hindsight*), але ж маємо, що маємо, а саме – не лише проблеми, а й перспективи, яких очікує суспільство і держава. Адже, йдеться про науково-дослідницький проект, одну з можливих моделей, метою якої є вироблення концептуальних основ державної освітньої політики у сфері середньої освіти як результату комунікації педагогічної спільноти в просторі творчого раціонального дискурсу. Просте нав'язування реформ заводить нас у царину необхідності, політичної чи

особистісно амбітної доцільності за рахунок держави. Якщо ми підкоряємося цим правилам, ми створюємо собі ілюзію перетворень. Реформатор, з одного боку, нібито прагне змінити систему освіти, а з іншого, – залишає практично незмінною модель управління для школи, «скутої кайданами бюрократії та надмірного контролю».

Висновки та напрями подальших досліджень.

За висловом Л. Гриневич, будь-яка політика передбачає переосмислення. Швидкоплинні соціальні та економічні практики, чорні лебеді Н.Талеба, непередбачуваність нових реалій та можливостей визначним чином впливають на реалізацію освітніх реформ. Маємо неупереджений інтерес держави Україна до забезпечення поступу освітньої галузі на рівні світових стандартів та зразків.

Наші зусилля плануємо зосередити на посиленні змісту та практичної спрямованості освітніх компонентів ОП 013 Початкова освіта.

Література:

1. Buckminster Fuller. Utopia or Oblivion. The Prospects for Humanity. Birkhauser Verlag. 2008. 447p.
2. Shankman Paul. «Fateful Hoaxing» of Margaret Mead: A Cautionary Tale. Current Anthropology. Vol. 54, No1. 2013. PP. 51-70.
3. Генеза провідництва в освіті: Колективна монографія / За ред. проф. І. Богданова. К. : Освіта України, 2020. 478 с.
4. Довбня Віктор. Нова українська школа: спроба філософсько-антропологічного осмислення. *Філософія освіти*. 2018. № 1 (22). С. 240-258.
5. Журавський В. Державна освітня політика: поняття, системність, політичні аспекти. *Правова держава: щорічник наукових праць*. Вип. 14. К., 2003. С. 20–30.
6. Іванюк І. Освітня політика: навч. посіб. К. : Таксон, 2006. 226 с.
7. Клепко С. Ф. Український курикулум у європейському контексті і система оцінювання якості освіти. *Вісник ТІМО*. Харків, 2008. № 2. С. 8–17.
8. Клепко С.Ф. «Технологічний» принцип визначення стандартів освіти.

Стандарти загальної середньої освіти : проблеми, пошуки, перспективи : матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конференції, 25–26 червня 1996 р. Київ : ІЗМН, 1996. С. 32–33.

9. Клепко С.Ф. Технологічна освітня галузь – пріоритет нової української школи. *Розвиток технологічної освітньої галузі в руслі Нової української школи: зб. матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції / За заг. ред. проф. В.П. Титаренко, А.Ю. Цини; ПНПУ імені В.Г. Короленка. 2023. С 67-73.*

10. Лісовий озвучив проблеми реформи НУШ та розповів, на якому етапі її реалізація. – URL: https://24tv.ua/education/nova-ukrayinska-shkola-lisoviy-ozvuchiv-problemi-reformi-etap_n2321637 (дата звернення: 08.02.2025).

11. Національний звіт за результатами міжнародного дослідження якості освіти PISA-2022 / кол. авт. : Г. Бичко (осн. автор), Т. Вакуленко, Т. Лісова, М. Мазорчук, В. Терещенко, С. Раков, В. Горох та ін. ; за ред. В. Терещенка та І. Клименко ; Український центр оцінювання якості освіти. Київ, 2023. 395 с.

12. Прокопенко Л. Державна освітня політика: поняття та сутність. *Аспекти публічного управління*. 2023. Том 11. № 1. С. 64-71.

13. Професійний розвиток педагога Нової української школи в умовах формальної і неформальної освіти : збірник спецкурсів: авторський колектив / загальна ред. проф. Т.М. Сорочан. К. : Агроосвіта, 2018. С.12-55.

14. Тертичка В. В. Державна політика: аналіз та здійснення в Україні. К. : Вид-во «Основи», 2002. 750 с.

15. Фуко Мішель. Наглядати й карати / пер. з фр. Петра Таращука. К. : Основи, 1998. 392 с.

16. Масару Ібука. Після трьох вже пізно. Сварог, 2021. 152 с.

17. Цина А. Ю. Розвиток технологічної освітньої галузі в руслі Нової української школи. *Розвиток технологічної освітньої галузі в руслі Нової української школи: зб. матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції / За заг. ред. проф. В.П. Титаренко, А.Ю. Цини; ПНПУ імені В.Г. Короленка. 2023. С 67-73.*

References

1. Buckminster, Fuller (2008). Utopia or Oblivion. The Prospects for Humanity. Birkhauser Verlag. 447p.
2. Shankman, Paul (2013). «Fateful Hoaxing» of Margaret Mead: A Cautionary Tale. *Current Anthropology*. Vol. 54, No1. 2013. PP. 51-70.
3. Bohdanov, I. (Ed.) (2020). Heneza providnytstva v osviti : kolektyvna monohrafiia [Genesis of guidance in education: a collective monograph]. K. : Osvita Ukrainy. 478 s. [in Ukrainian].
4. Dovbnia, Viktor (2018). Nova ukrainska shkola: sprobа filosofsko-antropolohichnoho osmyslennia [The New Ukrainian School: An Attempt at Philosophical and Anthropological Comprehension]. *Filosofii osvity*. № 1 (22). S. 240-258. [in Ukrainian].
5. Zhuravskiy, V. (2003). Derzhavna osvitnia polityka: poniattia, systemnist, politychni aspekty [State educational policy: concept, systemicity, political aspects]. *Pravova derzhava: shchorichnyk naukovykh prats*. Vyp. 14. S. 20–30. [in Ukrainian].
6. Ivaniuk, I. (2006). Osvitnia polityka: navch. posib . [Educational policy: a textbook]. K. : Takson. 226 s. [in Ukrainian].
7. Klepko, S.F. (2008). Ukrainskyi kurykulum u yevropeiskomu konteksti i systema otsiniuvannia yakosti osvity [Ukrainian curriculum in the European context and the system of quality assessment of education]. *Visnyk TIMO*. Kharkiv. № 2. S. 8–17. [in Ukrainian].
8. Klepko, S.F. (1996). «Tekhnolohichni» pryntsyp vyznachennia standartiv osvity [‘Technological’ principle of determining educational standards]. *Standarty zahalnoi serednoi osvity : problemy, poshuky, perspektyvy : materialy Vseukrainskoi nauk.-prakt. konferentsii, 25–26 chervnia 1996*. Kyiv : IZMN. S. 32–33. [in Ukrainian].
9. Klepko, S.F. (2003). Tekhnolohichna osvitnia haluz – priorytet novoi ukrainskoi shkoly [Technological educational branch - priority of the new Ukrainian school]. *Rozvytok tekhnolohichnoi osvitnoi haluzi v rusli Novoi ukrainskoi shkoly: zb. materialiv Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii / Za zah. red. prof. V.P. Tytarenko, A.Iu. Tsyny; PNPU imeni V.H. Korolenka*. S 67-73. [in Ukrainian].
10. Lisovyi ozvuchyv problemy reformy NUSh ta rozpoviv, na yakomu etapi yii realizatsiia [Lisovyi voiced the problems of the NUS reform and told about the current stage of its implementation]. – URL: https://24tv.ua/education/nova-ukrayinska-shkola-lisoviy-ozvuchiv-problemi-reformi-etap_n2321637. [in Ukrainian].
11. Bychko, H. (Ed.) (2023). Natsionalnyi zvit za rezultatamy mizhnarodnoho doslidzhennia yakosti osvity PISA-2022 [National report on the results of the international study of the quality of education PISA-2022] / kol. avt. : H. Bychko (osn. avtor), T. Vakulenko, T. Lisova, M. Mazorchuk, V. Tereshchenko, S. Rakov, V. Horokh ta in. ; za red. V. Tereshchenka ta I. Klymenko ; Ukrainskyi tsentr otsiniuvannia yakosti osvity. Kyiv. 395 s. [in Ukrainian].
12. Prokopenko, L. (2023). Derzhavna osvitnia polityka: poniattia ta sutnist [State educational policy: concept and essence]. *Aspekty publichnoho upravlinnia*. 2023. Tom 11. № 1. C. 64-71. [in Ukrainian].
13. Sorochan, T.M. (2018). Profesiyni rozvytok pedahoha Novoi ukrainskoi shkoly v umovakh formalnoi i neformalnoi osvity : zbirnyk spetskursiv [Professional development of the teacher of the New Ukrainian School in the conditions of formal and non-formal education: a collection of special courses]. K. : Ahroosvita. S.12-55. [in Ukrainian].
14. Tertychka, V. V. (2002). Derzhavna polityka: analiz ta zdiisnennia v Ukraini [State Policy: Analysis and Implementation in Ukraine]. K. : Vyd-vo «Osnovy», 2002. 750 s. [in Ukrainian].
15. Fuko, Mishel (1998). Nahliadaty y karaty / per. z fr. Petra Tarashchuka [To Supervise and Punish / translated from the French by Petro Tarashchuk]. K. : Osnovy, 1998. 392 s. [in Ukrainian].
16. Masaru, Ibuka (2021). Pislia trokh vzhe pizno [It's too late after three]. Svaroh. 152 s. [in Ukrainian].
17. Tsyna, A. Yu. (2023). Rozvytok tekhnolohichnoi osvitnoi haluzi v rusli Novoi ukrainskoi shkoly [The development of technological education in the context of the New Ukrainian School]. *Rozvytok tekhnolohichnoi osvitnoi haluzi v rusli Novoi ukrainskoi shkoly: zb. materialiv*

Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii / Za zah. red. prof. V.P. Tytarenko, A.Iu. Tsyny; PNPУ imeni V.H. Korolenka. 2023. S 67-73. [in Ukrainian].

Abstract. *The fundamental foundations of the state educational policy in Ukraine and the directions of its transformation under conditions of uncertainty are investigated. The educational project 'New Ukrainian School' is comprehensively reflected: its unconditional relevance, expediency and serious scientific, pedagogical, organisational and managerial support are determined. The problematic aspects of the project are identified.*

Key words: *state educational policy, philosophy of education, New Ukrainian School, curriculum, PISA assessments.*

Статтю надіслано: 18.02.2025

© Петрик К.Ю., Швед О.Ю.